

Weduwe onderduiker bezoekt schuilplek in Nuenen

Paula van Cleef-Joachimsthal op de zolderkamer waar haar man in de Tweede Wereldoorlog onderdook. FOTO JURRIJAN BALKE

Paula van Cleef-Joachimsthal (91) bekeek gisteren de zolderkamer in Nuenen waarin haar inmiddels overleden man Jaap van Cleef zat ondergedoken.

Dominique Elshout
d.elshout@ed.nl

Nuenen

Het verhaal komt los in stukjes en beetjes. Mevrouw Van Cleef-Joachimsthal uit Amsterdam heeft zojuist de trappen beklommen naar de zolder van het vroegere domineeshuis in Nuenen, vandaag de dag Nune Ville geheten. Bij het kamertje waarin haar man Jaap in de Tweede Wereldoorlog zat ondergedoken, dist ze anekdotes op. Door een reeks toevalligheden werd dit jaar bekend dat hij in het statige en onlangs gerenoveerde pand een schuilplek had gevonden. Mevrouw Van Cleef is voor het eerst in haar leven hier. Haar zoon Alfred, dochter Betty en Nune Ville-bewoonster en eigenaresse Jacqueline Bekkers behoren tot haar toehoorders. „De dominee had een dochter, Guul. Papa moest haar vaak voorlezen, steeds hetzelfde verhaal uit het nieuwe testament, over Barnabas. Op het laatst kende hij het uit zijn hoofd.”

Guul was de dochter van dominee Engelbert Adriaan Johannes Plug, die Jaap van Cleef liet onderduiken van mei 1943 tot en met september 1944. Het zolderkamertje waar hij sliep had geen raam. Het is nu sober ingericht met een bed, een kastje, een paar stoelen, spullen die dateren uit de oorlogsperiode. Alles om de sfeer intact te houden. De toegangsdeur tot de zolder is om die reden ook niet geschilderd. „We hebben alleen de boktor en de houtworm eruit gehaald”, vertelt Jacqueline Bekkers.

Jaantje Wüst

De zolder herbergt nog een kamer, mét raam. Hier sliep tijdens de oorlog de huishoudster van een geëvacueerde Haagse broer en zus, die ook onderdak vonden in huize Plug. Jaantje Wüst heette de huishoudster. „Ik denk dat papa veel op haar kamer heeft zitten lezen”, oppert mevrouw Van Cleef. „Op zijn eigen kamer heeft hij alleen maar geslapen, denk ik. Je kunt er amper ademen. Hij zal vast een bed gehad hebben, want als hij op de grond had moeten liggen, had hij dat wel verteld.”

Met Jaantje Wüst onderhield de familie Van Cleef na de oorlog een warme band. „Ze was als een soort oma voor mij”, zegt Alfred van Cleef. Zijn joodse vader Jaap belandde in de oorlog in Nuenen, na een razzia van de Duitsers in Amsterdam. Jaap van Cleef, in 1988 overleden, moest op de vlucht, en

zat voordat hij in Nuenen kwam, een tijdje ondergedoken in Philipsdorp in Eindhoven, bij de familie Van Oers. Het destijds achtjarige jongetje Wil van Oers redde Van Cleef het leven door hem te waarschuwen dat ook daar Duitsers op een dag op zoek waren naar joodse onderduikers. Ook met de familie Van Oers onderhield de familie Van Cleef na de oorlog contact. „We zijn nog op hun 25-jarige bruiloft geweest. Er was een grote koffiemaaltijd. Dat kenden wij niet en we konden de Brabanders ook helemaal niet verstaan”, vertelt mevrouw Van Cleef. „Achteraf hebben we daar erg om gelachen.”

Opsporen misdadigers

Zo heeft de oorlog tot de dag van vandaag zijn spoor getrokken in de geschiedenis van de familie Van Cleef. Betty van Cleef vraagt of ze even alleen kan zijn op de zolder waarop haar vader angstige ogenblikken moet hebben gekend. „Ik ben op een plek waarvan ik zeker weet dat hij er is geweest, en ik nu ook. Heel bijzonder.”

Na de oorlog pakte onderduiker Jaap van Cleef zijn leven op. Hij trad in Britse dienst als tolk Duits-Engels. Zo hielp hij bij het opsporen van Duitse oorlogsmisdadigers. Later werd hij tegenwoordiger in damesmode en trouwde met Paula Joachimsthal. „We hadden het bijna nooit over de oorlog. Iedereen moest verder met zijn leven.”

We hadden het bijna nooit over de oorlog. Iedereen moest verder met zijn leven

— Paula van Cleef-Joachimsthal

Na een ruim half uur op zolder vindt mevrouw Van Cleef het welletjes. Ze neemt voorzichtig de trap. Een herseninfarct heeft haar coördinatie wat aangetast, maar niet het verstand en gevoel voor humor. „Als je dadelijk een bons hoort, ben ik al beneden.”

Beneden zijn inmiddels uit de Verenigde Staten zes nazaten van dominee Plug gearriveerd, op vakantie in Europa en voor de gelegenheid in Nuenen. Kleinkinderen van domineesdochter Guusje, die na de oorlog emigreerde. „Voor die Amerikanen is het wel leuk dat we ook met hun grootouders contact hebben gehouden. Dan kan ik ze nog wat vertellen.” Wat ook gebeurde. In een uitgeschreven Engelstalige speech deed mevrouw Van Cleef het beknopte verhaal van haar man in het domineeshuis. De overtocht van ‘de Amerikanen’ was niet voor niks geweest.

makelaar taxeert bij Trudo

deel had. Monitor vond bij Trudo/VB&T geen nadelige waardebepalingen, maar kaartte wel het principe aan. Trudo stelt immers dat de taxatie plaatsvindt door een onafhankelijk makelaar. ERA is onderdeel van de VB&T-groep en fu-

Geen fouten gemaakt, Trudo wil schijn van belangenverstrengeling voorkomen

seerde met de makelaars van het kantoor dat de Slimmer Kopen-zaken regelde voor Trudo.

Verlies

Van de Kam benadrukt dat noch uit het onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Makelaars noch uit het eigen onderzoek is gebleken dat klanten benadeeld zijn. „Bij 250 transacties is in 8 procent van de gevallen gekozen voor de geschillenregeling waarbij een andere makelaar ingeschakeld wordt. Die taxaties vielen 1,3 procent hoger uit, maar dat is minimaal en ruim binnen de marge van 5 procent die ge-

hanteerd wordt.” Aussems benadrukt dat de corporatie ‘geen enkel materieel belang’ had bij de constructie: „We verkochten de woningen door voor de taxatieprijs waarvoor we ze teruggekocht hadden. Maar ja, bij dalende prijzen op de woningmarkt leidt dat tot verlies en dan doe je het al snel verkeerd.”

„Inhoudelijk doen we het dus goed”, aldus Van de Kam. „Maar toch vinden we het beter om ook de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen. Zeker omdat op de Slimmer Kopen-site staat dat de taxaties door een onafhankelijk makelaar gebeuren.”

▲ Trudo-directeur Thom Aussems (r) bij de opening van de tentoonstelling over 100 jaar Trudo. ARCHIEFFOTO FOTOMEULENHOF